

Najha razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1.50. Uradni razglaš, poslano ter nočice isti prostor K 2.—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 812, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Začasna rešitev uradniškega vprašanja.

Belgrad, 18. Na seji ministrskega sveta je končno odločeno, da se vsem uradnikom in nameščencem v državi plača dodatek k draginski dokladi dotlej, dokler ne bi stopil v veljavo nov zakon glede uradniških plač. Do tedaj se bodo izplačevali v razmerju z višino plače dnevno naslednji dodatki: Pri plači do 1999 dinarjev 25 dinarjev na dan; pri plači od 2000 do 2999 dinarjev 28 dinarjev na dan; pri plači od 3000 do 3999 dinarjev 32 dinarjev na dan; pri plači od 4000 do 4999 dinarjev 36 dinarjev na dan; pri plači od 5000 do 5999 dinarjev 41 dinarjev na dan; pri plači od 6000 do 6999 dinarjev 43 dinarjev na dan; pri plači od 7000 do 7999 dinarjev 45 dinarjev na dan. — Ministri Kukec, Marković in Kovačević bodo podrobno izdelali ta odlok ter formilirali vsoto, ki bo prišla v poštev v proračunu tega leta. Ta vsota znaša približno 500 milijonov dinarjev.

Nadzorstvo italijanskih delavcev nad industrijo.

Pariz, 19. Italijanski ministrski predsednik Giolitti je imenoval komisijo delavcev in delodajalcev. Pripravljen je zakonski načrt o kontroli delavcev v tvornicah. Giolitti upa, da bo s tem zakonom rešil konflikt v kovinskih tvornicah.

Pogajanja med Čehoslovaško in Bolgarijo v Pragi.

Praga, 19. Ministrski predsednik Stambulski je došel v Prago v svrhu pogajanj s čehoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem glede pristopa Bolgarije k mali ententi.

KAKOR BO PRIJALO NJHOVIM STRANKAM.

Belgrad, 18. Parlamentarni klub so zahtevali od vlade pojasnilo, da nateče zakone, ki bi se imeli urediti z ukazom. Vlada na teh zakonov ne more nateči, ker se ne ve, kaj bodo zahtevale državne potrebe. Vsekakor na se mislijo uvesti tri zakone: Zakon za pobijanje dražine, zakon reda in dela, zakon o uradniškem vprašanju, zakon o likvidaciji moratorija in odškodnini ter posestni pravici sovražnih podaničkov. Vprašanje o vsem se bo težko moglo rešiti a teden.

REVIZIJA FINANČNEGA ZAKONA

Belgrad, 18. Finančni odbor, ki ima vsak dan sejo, bo prihodnji teden sestavil proračun in finančni zakon za leto 1920/21. Današnji seji finančnega odbora je prisostvoval tudi minister Kosta Stojanović. Na seji ministrskega sveta je dosegel finančni minister, da bodo surciete izpremembe, katere predlaga finančni odbor.

PROTEST DALMATINCEV PRI ITALIJANSKI VLADI.

Split, 19. »Nova Doba« javlja: Zastopniki Dalmatincev, Ivčević, Baljak, Prodan iz Zadra in Dulibić iz Šibenika so poslali italijanski zbornici memorandum, v katerem opisujejo grozodejstva, ki jih povzročuje okupacijski režim. V spomenici je nuna prošnja, naj zbornica pošlje na lice mesta posebno komisijo, ki naj bi določila pripadnost te dežele na podlagi etnoloških raziskavanj.

KAZNOVANI POSLANCI.

Belgrad, 18. Predsednik parlamenta dr. Stanoilo Vukčević je z ozirom na poročilo tajištva odre-

dil, da se 122 poslancem, ki dne 17. t. m. niso prisostvovali seji, odtegne 11 dnevnic do prihodnje seje, ki bo dne 28. t. m. Radi tega bo blačina odtegnila poslancem znesek 107.239 dinarjev. Ldu.

RAZDELITEV MANDATOV.

Belgrad, 18. Na seji državnega odbora, ki se je udeležil tudi minister za konstitucijo dr. Laza Marković, so določili število mandatov za Dalmacijo in Slovenijo. Za Črno goro se niso došli statistični podatki ali najbrže bo dobila Črna gora 10 mandatov. Dosedaj so določeni naslednji mandati: Srbija 103 poslance, Južna Srbija 55 poslancev, Hrvatska 93 poslancev, Vojvodina 44 poslancev, Bosna in Hercegovina 63 poslancev, Slovenija 37 oz. 38 poslancev, Dalmacija 11 oz. 12 poslancev, Črna gora 10 poslancev. Glasovalni kraljev je več kakor 6000. Državni odbor bo v teku prihodnjega tedna imenoval predsednike volilnih odborov.

HERMAN WENDEL V SKOPLJU.

Belgrad, 18. Iz Skoplja javljajo: Herman Wendel je obiskal Večšč, Bitoli, Chrido in Debar ter se je snoč povrnil v Skopje. Zvečer so meščani njemu na čast priredili obed. Zjutraj se je odpeljal v Belgrad.

KDO BO NOVI FRANCOŠKI PREDSEDNIK?

Pariz, 19. Če bo Millerand izvoljen za predsednika republike, pričakujejo, da bo sestavil kabinet Briand. Lahko se dogodi, da prideta na krmilo Briand in Poincaré.

RUSKO-POLJSKA VOJNA.

Moskva, 18. Frontno poročilo z dne 17. t. m.: Zapadno od Grodna se nadaljujejo krajevni boji, v katerih smo zarobili mnogo sovražnikov. Pri Kowlu in Lucku se vrše srditi boji. Pri Lvovu smo se po trdem boju nekoliko umaknili. Na Azovskem morju je naše brodoge potopilo sovražno torpedovko in poškodovalo dve drugi ladji.

Politične vesti.

+ Privlačnost Gdanskega. Svet poslankov se bavi sedaj z vprašanjem Gdanskega. Ker so poljski predlogi kakor tudi predlogi Gdanskega po mnenju antante nesprejemljivi, se bo prejkone sprejel predlog lorda Derbyja, da se ustanovi mednarodni svet za nadziranje luke ter vodnih cest, ki vodijo v Gdansko. Obe stranki,

Poljaki in Gdanci, se baje strinjajo s tem predlogom.

+ Odprava aktivne vojske v Švici. Zvezni svet je sklenil, da se odpravi aktivna švicarska vojska. S tem so razveljavljeni vsi z vojno v zvezi stoječi sklepi in naredbe, nanašajoče se na armado.

športna igra in ne mogeče kaka bikoborba. Obnašanje občinstva je bilo včeraj tudi zelo netaktno; tulenje, vpitje in žvižganje naj se odpravi, tako zahteva splošna omikanost. Sodnik Černovic ni bil včeraj prav posebno dober, kar pa ni čuda, ko ga je venomer razburjalo vpitje občinstva. Red, mir in športnost mora vladati pri nogometnih tekmah, drugo spada k bikoborbam.

Dr. Korošec in komunisti.

Vsem je še v spominu, s kakim nezasišanim terorjem so nastopili klerikalci ob zadnjem železničarskem štrajku proti vsem neklerikalnim delavcem.

Štrajk je imel, kakor znano, v začetku popolnoma nepolitičen značaj in je bil zgolj zadnje sredstvo v dolgomesečnem stanovskem gibanju. Zato se ga je udeležilo tudi vse prometno delavstvo kakor en mož. Zgolj slučaj je pa, da so se vsilili in prikopaljo do vodstva železničarske organizacije na večini največji komunistični kričarji od »zgovornega« Vencaica preko Petriča buine preteklosti do znanega Jake Zorke. Ti ljudje so, okoraženi do perfidni pisavi propalega »Večernega lista«, spravili železničarsko gibanje že v prvih dnevih popolnoma v politično, komunistično vodo, s čemur je bil štrajk že ubit.

Naiznanimivejši in naipoučnejši je bilo tedaj zadržanje klerikalne stranke in klerikalnega časopisa. Klerikalci, ki so preie na vse pretege podpirali komuniste, moralno in materialno, so izpremenili barvo preko noči. Kakor hitro se je štrajk začel, so navalili z vso oboroženo in neoboroženo silo na razcepljene proletarske vrste in posledica je bila — polom...

Vodja klerikalne stranke in prejšnji zaščitnik komunističnih rovarjev dr. A. Korošec je pokazal svoje zahtevne klerikalne zobe. Med ubogim delavstvom, ki je tedaj še verovalo in sledilo komunističnim hujskačem in rovarjem, je začel pometati, da je bilo strah in groza. Na podrejena železnična ravnatelstva, ki jih imajo v rokah najhujski sovražniki delavstva, je izdal ukaz, da naj postopajo strogo »po zakonu«. Kaj se to pravi, se je pokazalo kmalu.

Železnična ravnatelstva so začela odpuščati delavstvo v masah. Kdor se je kedaj zameril kakemu »predstojniku«, brž so ga označili za rovarja in komunistu in bil je vržen brez pardona na cesto. V par mesecih so jih vrgli po vsej državi na cesto blizu 5000, brez ozira na služ-

bena leta, na družine, na težo »krivde« itd.

Mi smo glede tega diviega klerikalnega terorja zavzeli takoj svoje stališče in intervenirali na vseh možgih mestih, dobro vedoč, da je bila ogromna večina nedolžnih preganancev le zapeljana po neodgovornih in brezvestnih hujskačih. Posrečilo se nam je rešiti tudi nebroj žrtv tega klerikalnega diviania. Žal je, da v mnogih slučajih ni bilo mogoče doseči ničesar.

Kakor čujemo, tega diviania še vedno ni konec. Dan za dnevom se odpušča in suspendira nove žrtve. Mi naidločneje protestiramo proti tej nečloveški voni in resno pozivljemo vse merodajne faktorie, da nehaio s to prakso, sicer poželeno delavstvo v obup in posledice nai si pripiše dr. Korošec sebi.

Nerazumljivo nam je pa ob tej priliki zadržanje železničarske organizacije, zlasti pa niane centrale ter komunističnih voditeljev te centrale. Po svojih shodih, »konferencah« in listih se zagajajo v našo stranko, sanjarijo o najrazličnejših diktaturah, izdajajo frazaste manifeste in obliubljajo svojim poslušalcem in bralcem nebesa že na tem svetu. Je da nai počakaio še par dni, za uboge žrtve svoje blazne politike se pa ne zmeunio. Te umirajo s svojimi rodbinami zapuščene v največji bedi.

Ni čuda potem, če delavstvo izgubila vero v svojo moč, ter zaupanje v organizacijo in svoje voditelje. Delavstvo obupuje v tem žalostnem položaju in postaja apatično za vse. Razumljivo je, da pomeni to silovit udarec za vse delavsko gibanje, ki za bo na treba brezpogojno parirati. Dovolj je tega slepomišienja, dovolj je demagogije. Če noče delavstvo popolnoma ugonobiti sebe, mora čim preje brezobzirno obračunati s svojimi rabli iz meščanskih strank, kakoršnje zastopa katoliški duhovnik dr. Korošec in obračunati mora tudi s privranci teh rablijev, z ljudmi, ki v svoji brezvestnosti trumoma podiio mase pod meč teh meščanskih rablijev, to ie s — komunističnimi hujskači.

Stališče soc. demokratov glede dogovora z Bolgarijo.

(Govor s. V. Bukšega v narodnem predstavništvu.)

V razpravi o mirovni pogodbi z Nemčijo je izjavila socijalno demokratska stranka, da se naš klub ne misli udeleževati razprav in glasovanja o mirovni pogodbi. To velja tudi za pogodbo z Bolgarijo. Ipak mi dovolite, da tukaj, kjer se tiče stvar specialne pogodbe z Bolgarijo, izpregovorim nekaj besed.

Najprej obžalujem, da ni bil narodnim poslancem omogočen vpogled v to mirovno pogodbo. Zdi se mi, kakor bi bil parlament razpravljal o mačku v vreči. In če že parlament ne more nič izpremeniti v tej mirovni pogodbi, je pa vsaj to potrebno, da narodni poslanci vedo, o čem glasujejo.

Res je, da tragedija vojne ni bila na nobeni fronti, na nobenem bojišču tako strašna kakor na Balkanu. Ni nikakršnega dvoma, da imajo vsi popolnoma prav in da je popolnoma razumljivo, če so očitali in očitajo zverinstva, ki so jih uganjali Bolgari. Ako je danes med Bolgarijo in Srbijo tu na Balkanu izkopen tako globok prepad, ki se zdi nepremostljiv, vendar gospoda, moramo imeti eno pred očmi, da je narod pri vseh teh stvarih bolj objekt kot subjekt. Preko Balkana segajo interesi najrazličnejših imperijalističnih sil tako Nemčije kakor Avstro-Ogrske pa tudi Rusije, Anglije, Francije ter Italije, in te so vedno znale izkoristiti del balkanskih narodov, drugega proti drugemu. Razen tega so se upoštevali tudi interesi posameznih dinastij in interesi posameznih kapitalističnih razredov v poedinih državah. V boju različnih in nasprotujočih si interesov je

bil narod vedno tisti objekt, katerega so vedno suvali z leve in desne in tudi v klavnico.

V poročilu odbora vidim povoljno znamenje v naglašanju potrebe, da pričnemo napram Bolgarom pomirljivo vedenje. To ni delo od danes do jutri. To je delo, ki potrebuje leta. Težke rane potrebujejo dolgo, da ozdravijo. Ali narodi na Balkanu morajo živeti svoje življenje, treba, da postanejo gospodarji svoje usode. Ni pa treba pozabiti, da je Balkan mozak najrazličnejših narodnosti. Pravilno je, kar je malo prej rekel don Juraj Blankin: Balkan balkanskim narodom! Če bo šla politika balkanskih držav in balkanskih narodov po tej poti, tedaj bomo prišli do federacije balkanskih narodov, ki bo imela dovolj moči, da se upre vsem imperijalističnim zahtevam tujih kapitalističnih interesov na Balkanu.

Gospoda, hočem biti odkritosrčen in Vam pravim odkrito: Jugoslovanstvo ne pričinja ob Vardaru, nego pričinja pri Solunu ter gre nepretrgano v najrazličnejših dialektičnih varijacijah do Soče pa od Črnege do Jadranskega morja. Mi iskreno želimo, da postanejo balkanski narodi res svobodni gospodarji na svojem ozemlju, ter da dobe možnost medsebojnega sporazuma in skupnega mirnega življenja na Balkanu.

Gospoda! Ob priliki reševanja te mirovne pogodbe, vas rad opozorim na žalosten pojav, da še vedno gledamo te nesrečneže, te bolgarske ujetnike po naših ulicah in mislim, da bi bil zadnji čas, da se

tudi ti že enkrat povrnejo na svoje domove. Menim, da bi i to mnogo vplivalo na pomirljiveje razumevanje na drugi strani (Pera Jovanović: Imeli niso solz za našo deco.) Nisem nikdar oporekal opravičenosti vaših pritožb, toda mislim, da je moja dolžnost, da povem to, kar moram povedati po svoji vesti in dolžnosti.

Gospoda, pri razpravi o mirovni pogodbi moram naglasiti še nekaj, in to je vprašanje: Kdaj pride vendar do urejevanja odnosov z Rusijo? Mi imamo še desetisoče vojnih ujetnikov v Rusiji in Sibiriji, ki so prepuščeni sami sebi. V inozemskem časopisu objavljajo težke obtožbe proti naši vladi, da ne misli in se ne briga za repatricijo (vrnitev v domovino) naših ujetnikov iz Sibirije.

In potem, gospoda, kakšna je to nevarnost, če se eni od bojujočih se strank nedvomno pomaga ne le moralno nego tudi materialno, če jej daje potrebščino za restavracijo svojega kadra, vojne parka za opremo vojske, ki se bojuje proti drugi stranki v Rusiji. Mislim, da treba, da prepuščimo Rusiji, naj sama uredi svojo hišo, ne smemo pozabiti, gospoda, eno stvar Rusija je zagazila v revolucijo 130 let kesneje kakor francoski narod. In vso nalogo, ki jo je izvršila Francija ob početku osemnajstega stoletja in nekatere druge dežele v Evropi 1848. leta, ta naloga se vrši danes v Rusiji, in če je šla ruska revolucija dalje kakor francoska, je to povsem naravno, ker se ta vrši 130 let kesneje, ko se dviga delavski razred kakor se je dvigala pred 130 leti buržoazija.

Menim, da bi bilo primerno, da vlada porabi to priliko in pove, kaj misli o repatriciji naših ujetnikov iz Rusije, kaj misli o naših odnosih z Rusijo vobče in je-li hoče sklopiti mir s sovjetsko rusko republiko? Nevarnost pač ni, če se pomaga protirevolucionarni struji zoper revolucionarne struje. Treba je, da pridemo do pravihih odnosov z Rusijo, ki gre v razvoju Revolucije bolj daleč, ki jo pa naravno konča tam, kjer ji bodo diktilali objektivni pogoji obstanka dežele in narodov. Kje bo tukaj stranka, danes ne vemo, ali imamo eno željo, da se tudi ruski narod v svoji hiši umiri, ker brez tega ni umirjenja tudi v ostali Evropi.

Zavraten napad na železničarje pripravljajo.

Že ob zadnji stavki so železniške uprave po nalogu dr. Korošca odpuštile več tisoč železničarjev. Preganjanje se ie vršilo do danš. Kakor izvemo, se bo to preganjanje še nadaljevalo, in sicer po navodilih Zvezarjev. Zvezarji so napravili načrt in po tem načrtu bodo klerikalci in liberalci nastopali proti komunistom in tudi proti socijalnim demokratom.

Jasno ie, da socijalno demokratsko delavstvo tega preganjanja ne more mirno gledati, ker ie to lumparila, Lumparila ie pa tudi, da centrala železničarjev ne prične nobene akcije proti tej nesramnosti jugoslovanske buržoazije.

Skralni čas ie, da železničarji sami izpregovore besedo o tej stvari. Če ne gre drugače, treba bo vzei organizacijo v lastne roke in za vsako ceno napraviti konec lumparijam proti železničarjem. Komunisti nočeio ničesar napraviti, zato proč s tištimi ljudmi, ki so organizacijo zapelali na to pot. V vodstvu ie že nekaj pametnih sodruzov, treba ie samo, da se še izopnoli, da bo organizacija dobila zopet zaupanje in potrebno moč in voljo, da brani svoje člane v tem kritičnem trenutku. Ali res hočete pustiti, da bo meščanska kloaka popolnoma razbila organizacijo in se maščevala nad poštenimi sodruzji železničarji? To bi bilo sramotno za vse delavstvo!

Kako se ščiti domača industrija

Listi poročajo, da se je naročilo pohištvo za novi kraljevi konak v Parizu za ceno 2.700.000 frankov, ker se na razpis ni javila nobena tujka v Jugoslaviji. Če je zadnja trditve resnična, tedaj so si vse večje tovarne za pohištvo dale ubožno izpričevalo, ki je tembolj sramotno, ker nam je znano, da imamo v Jugoslaviji nekaj tovarnen za pohištvo, ki lahko konkurirajo s Parizom, kar se tiče preciznosti in solidnosti dela, kakor tudi cen. Zdi se nam pa, da gospodje v Belgradu namenoma pripovedujejo v svet, da se niso oglasili domači oferente. Dozdeva se nam, da gospoda v Belgradu briksira namenoma domačo industrijo ter protežira tujo. To smo doživeli tudi pri naročilu pisarniških znamk, ki jih je pristojni minister naročil v Ameriki, menda zato, ker bodo suriči visokega kurza dolarjev tam »ceneje«. Isto so storili gospodje tudi pri dajanju pohištva za kraljevi konak. Ob vsem spoštovanju, ki ga do visokih gospodov v Belgradu gojimo, izražamo naše ponižno mnenje, da je tako ravnanje najmanj netaktno in nedopustno. Pravico imamo zahtevati, da tudi višja gospoda v Belgradu spoštuje domačo industrijo, katere izdelki niso prav nič slabši kot izdelki tuje. Če vzamemo v poštev, da se denar lastnih državljanih ne meče tujcem v žrelo, tedaj upamo, da naša zahteva ni pretirana, da vsa ona naročila, katere lahko izvrši domača industrija, naroča doma, sicer bo ministristvo z socialno skrb ponovno prisiljeno pošiljati naše delavstvo v tujino, da tam izvršuje dela, katere bi lahko izvršilo doma.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Zaupniški sestanek se bo vršil tri zvečer ob 8. uri v mali dvorani »Mestnega doma«. Sodrugi, udeležite se ga čim številneje.

Iz strok. organizacije.

Člane osrednjega društva živilskih delavcev v Ljubljani opozarjamo, da redno vplačujejo tedenske prispevke in da ne zaostajajo po več tednov ali celo po več mesecev, ker na ta način izrube članstvo. Strokovni list »Delavec« dobe od sedaj naprej samo tisti člani, ki imajo tekoče prispevke vplačane — drugače je osrednje društvo preveč oškodovano vsled podražena »Delavca«, za katerega mora plačati sedaj po 40 vin, in lansko leto te plačevalo uravi »Delavca« je po 11 vin, za vsako številko. Člani pivovarne Union so na večerji izvolili zaupnike po vseh oddelkih, kateri bodo pobirali prispevke in so sledeči: Babnik Ivan, Jenko Ivan, Dežman Ivan, Grintal Franc, Letnar Ivan, Novak Franc, Pirnat Angela, Švigel Stefan in Žirovnik Aloiz in ti bodo odražali glavniemu blaziniku Ropretu. Pri centrali pa bosta od sedaj naprej po dva člana odbora vsak dan dopoldne ali popoldne, prihodnji teden

bodeta dopoldne v društvenih prostorih Selenburgova ulica št. 6-II, poleg glavne pošte, da bosta pobirala prispevke pri pekih in ostalih članih.

Dnevne vesti.

Dr. Tavčarjeva ustava.

V sobotnem »Narodu« razklada doktor Tavčar svoje misli o bodoči naši ustavi. Naj navedemo le najvažnejše:

»... Glavna točka bodi, da je Jugoslavija enotna, monarhistična država pod Karagorjevičevim dinastijo.

»... naj veljavi odklonilo vsakega kandidata, ki bi jim gošel o republiki, in v blaznico naj ga pošljejo, ne pa v konstituantno.

»Nekdaj smo bili za enotno centralistično državo... sedaj pa vidimo, da smo na vrvi plesali, ko smo zagovarjali centralizem.

»Zahtevamo ustavo, da bo pri takih prirediteljih — ko bi se bnila ljubljanska vlada — imel ministrski predsednik samo eno pot: brzojaviti generalu Dokiču, da vrže puntarja v ljubljanski vladni palači v ječo in zelezje.

No ja, ne zamerimo dr. Tavčarju. Vsekakor pa je gotovo, da njegovi nazori ne veljajo v marsikateri.

Dr. Trumbić

se v svojem eksponatu ni dotaknil niti z besedico mej Slovenije proti Italiji, ne proti Avstriji. Ne vemo, mu je li to prepovedal hlapec pariskih bankirjev Vesnić, iz strahu pred svojimi »velikimi« zaveznicami, ali pa mož še vedno misli, da obstaja Jugoslavija zgolj iz Dalmacije, vse drugo so pa pritlikine. Res, zanimivo je pri nas to, da nedejše naš »največji državnik« priznati države SHS, ampak vidijo zgolj Srbijo, samo Hrvaško, samo Dalmacijo, samo Bosno, ali pa še celo je Belgrad. In to so »državovzdigajoče stranke!«

Čudno se čudimo, kaj je vse mogoče.

Nekaj legionarjev je prišlo zopet iz Sibirije domov. V Sibiriji so bili, na Japonskem, na Kitajskem, v Indiji in bogve med kakšnimi divjaki še. Legionarji so v Sibiriji dobro živeli, tudi nove so si pridelali in si nabavili oziroma prejeli lepo dragoceno obleko. Videl so vse v svojo ljubo domovino, in ko so stopili na domačo tla, ki so po njih kot navdušeni legionarji deloma silno hropeli, so jim pobrali vso imovino, med katero so bili tudi najlepši ruski kožuh. Brez novcev, brez obleke in brez službe so jih zapodili v rajski vrt — domovine. Japonci, Kitajci, Angličani so jim vse pustili. Veste kaj, to je pa še res nekoliko prelepo! Pri nas so prišli ob vse.

Za naš višji školi svet.

Naši verni zgodovinarji so v velikih skrbih za kristjanski izvor menštva. Ne šlijo radi trditve, da so bili menihi že pred Kristusovim rojstvom na svetu. — Lepo je to, a grdo je, da skrbje tako malo za svoje dogme. Tu si puste kratkoma kratiti prvenstvo svoje najvažnejše dogme (o sv. trojici), in izrečno ravno od — Kitajcev! Čujmo kaj trdi o tem znani zgodovinar Weiss: »Selbst jesuitische Missionäre... und einer derselben Montezzi, behauptet sogar, es sei darin (v knjigi Lao-ceja) so klar von einem dreieinigen Gott gesprochen, dass man nicht zweifeln könne, das Geheimnis der heilig. Dreieinigkeit sei mehr denn fünf Jahrhunderte vor der Ankunft Christi den Chinesen geoffenbart worden.« Weiss, Weltgeschichte, 5. Aufl., 1899, I. Bd. S. 26. Povzdigni vendar svoj glas, o višji školi svet!

Dnevna kronika.

Prepoved nočnega dela v pekovski in kolačinski obrti traja od 21. ure zvečer do 4. ure zjutraj poleti in do 5. ure po zimi. Za poletni čas se smatra od 1. maja do zadnjega septembra. Po tej prepovedi so izvezta pripravljena opravila (kvas, kurjenje peči). V toliko, da se sme pričeti eno uro in pol pred začetkom skupnega dela. Za ta dela pa je uporabljati le neizogibno potrebno število delavskih oseb, ki se morejo tedensko menjavati. Izključeni so vajenci, mladostne pomožne delavne osebe in delavke. Ta naredba je bila objavljena v št. 99 Uradnega lista z dne 27. avgusta 1920, in je stopila v veljavo z dnem razglasitve. — Ker pa nekateri obrti vključijo te prepovedi delo v prepovedanih nočnih urah, se opozarja, da bodo kompetentne oblasti strogo postopale proti kršitvi in tem primerno kaznovale. Nekateri mojstri so mnenja, da sami smejo delati, ali tudi za nje velja prepoved isto kot za ostalo uslužbenstvo. Prestopki se kaznujejo do 1000 kron ali z zapornim do 3 mesecev in pri ponovnih prestopkih se odtegne obrtna pravica.

Iz seje deželne vlade z dne 15. septembra 1920. Sklene se, da se proda grad Češnjice pri Moravčah dražbenim putem pod pogojem, da mora biti kupec kmetičev stan in da bo zemljo res sam obdeloval. Posvetilo se proda, ker pomeni za poverjenstvo za kmetijstvo, ki pa sedaj opravlja, samo obremenitev. — Sprej-

me se osnutek naredbe, s katero se ustanovi fond za trgovsko in obrtno šolstvo in se osnavlja odtok za njegovo upravo. — Izvrše se nekatera imenovanja pri državnem stanovanjskem uradu. — Sklene se naredba, s katero se ustanovi poseben hotelski urad. Hoteli kakor tudi gostilne in zasebniki, ki oddajajo obrtna in najemne sobe (ležišča) tujcem, smejo oddati sobe, oziroma ležišča samo proti nakaznici, ki jo izda hotelski urad. Na ta način se doseže boljša kontrola v Ljubljano dohajajočih tujcev, na drugi strani se pa tujci obvarujejo izkoriščanja od strani hotelskih podjetij in portirjev.

Sekvestri se opozarjajo, da je oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani slej kot prej kompetentna oblast za vse sekvestracijske zadeve Slovenije in v tem oziru podrejen ministrstvu pravde.

Generalni konzulat v Zagrebu naznaja, da bo živnozdružniška akademija v Ljubljani odprta v zimskem semestru šolskega leta 1920—1921. Jugoslovanski akademiki, ki nameravajo v tem semestru obiskovati to šolo, naj se izvolijo obrniti na omenjeni konzulat (Boškovičeva ul. 2), kjer bodo dobili eventualne nadaljne informacije, kakor tudi brezplačni vizum za popotovanje v Poljsko (Lvov).

Brzojavke za Rusijo. Za Rusijo so dovoljene samo državne brzojavke za polotok Krim. S sovjetsko Rusijo brzojavni promet ni dovoljen.

Pri ljubljanski podružnici »Državne posredovalnice za dela« išče veliko število vajencev učne mojstre sledečih strok: ključavnarske, kovaške, mizarske, kolarke, krojaške, čevljarke, sedlarske, trgovske ter vajenke kot šivilje in prodajalke. Mojstri, ki bi sprejeli vajence v učenje (če le mogoče z oskrbo) se naprošajo, da vpošljejo naslove na »Državno posredovalnico za dela« v Ljubljani, Gradišče št. 4.

Prvi dijaški transport v Prago in Brno preko Dunaja odide iz Ljubljane v sredo 22. septembra t. l. Prijavitelji iz Ljubljane naj bodo najkasneje do 10. ure dopoldne na kolodvoru. Izvoznice si mora preskrbeti vsak sam. — Prijave za drugi transport se sprejema še do 24. septembra t. l. na naslov: Mavricij Neuberger, Dvorni trg 3.

Stavka stavbenih delavcev v Zagrebu končana. Med delodajalci in stavbenimi delavci se je dosegel sporazum. Delodajalci so pristali na 20% povzka na dosedanje plače. Sedaj imajo mlajši zidarji na uru 7.50 do 10 K, in starejši 14 do 16 K plače.

Išče se večje število gozdnih delavcev (drvarjev) pod lako ugodnimi pogoji za na Hrvaško. V to svrhu se je obračati na »Državno posredovalnico za dela« v Ljubljani, Gradišče 4.

Razpis službe. Na državni trgovski akademiji v Ljubljani se razpisuje služba ravnatelja s prejemki VII. čin. razreda. V poštev pridejo le prosilci a) ki morejo dokazati usposobljenost za poučevanje trgovskih predmetov na trgovskih akademijah in so že službovali na imenovanih zavodih, b) ki morejo dokazati usposobljenost za poučevanje jezikov (izvzemši latinščino in grščino) na srednjih šolah in c) ki morejo dokazati usposobljenost za poučevanje realnih predmetov na srednjih šolah. Vsak prosilec mora predložiti izpričevalo o svoji pedagoški in didaktični sposobnosti. Prosilci naj vložijo svoje prošnje, ki morejo biti pravilno kolkovane in opremljene s prilogi, pri poverjenstvu za uk in bogastvie najkasneje do 25. septembra 1920 in sicer, ako so že v državni službi, po službeni poti. Prošnjam je priložiti v izvirniku ali v poverjenem prepisu: krstni list, potrdilo o državljanstvu in domovinstvu, kratek življenjski popis, vsa usposobljenostna izpričevala, dokazila o dosedanjem službovanju. Kdor se ni v državni službi naj pridene: pravnoiznosno izpričevalo, potrjeno po pristojnem političnem oblastvu, uradno, zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti za službo.

Razpis zdravniške službe. Zdravstveni odtok za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Slovenska-Bistrica. Interesente se opozarjajo na tozadevni razpis v Uradnem listu.

Po svetu.

— Z dunajskega vsučilišča. »Staats-korrespondenz« javlja: Podtajn in vojna naučnega urada je odredil, da se bo tudi v zimskem semestru pri vpisovanju dijakov glede inozemcev postopalo kakor lani. V večeršnjih listih objavljena odredba akademičnega senata dunajskega vsučilišča glede sprejema 10% inozemcev na vsučilišče se torej ne bo uporabljala.

— Po ratifikaciji versailske mirovne pogodbe po Romuniji se je deponirala ratifikacijska listina v Parizu dne 14. t. m. S tem stopi v veljavo mirovna pogodba med Nemčijo in Romunijo.

— Nov atentat na Španem. V Barceloni se ni udeležilo osebe časnika »Publicita« zadnjega štrajka, ker ni pridružen nobeni organizaciji. Zato sta bila dva nameščena na ulici napadena od organiziranega delavstva in ustreljena.

— Angleška delavska voditeljja MacDonald in Snowden, belgijska socialista Huysmans in Vanderwelde ter Francoz Renaudel so odpotovali v Batum.

— Iz Indije so poslali Angleži deset regimentov v Mezopotamijo, med njimi sedem indskih.

— Ekscelencja v pokoju, bivši ministrski predsednik dr. Seidler je postal ravnatelj dunajske italijanske banke. Častitavo in spominjamo na tiste lepe, ah, na vekomaj preminule čase, ko je bila Njih ekscelencja še smrten sovražnik vseh pijemotezov — no pač ne njihovih denarcev!

— Zopet razžaljenje francoske zastave v Nemčiji. »Le Journal« poročajo iz Berlina, da je nastal v Landau incident. V noč od 8. na 9. septembra je snel neki neznan človek z droga francosko zastavo, ki je bila izvešena ob priliki prihoda ministrskega predsednika Milleranda. Ponuja se nagrada 1000 mark tistemu, ki bi naznačil storilca tega čina.

Kulturni vestnik.

»Lepa Vida« je uspela prav dobro. Skladatelj in izvajatelj so poklonili krasne šopke. Podrobnejšo oceno prinesemo. — Danes pomen v dramski gledališču »Za narodov blagor.« Opera je zaprta, priporočamo pa ljubiteljem čiste glasbe, da se udeležijo komorne večera. V ta namen naj si čimprej na-

bavijo vstopnice v Dolenčevi trafiki, da ne ostanejo zvečer brez njih. Zikov kvartet nastopi danes ob osmih v veliki dvorani hotela »Union«. Vseskozi s svojim umetniškim čutom izbrani program obsega Ludovika van Beethovna, velikega Norvežana Griega in nad vse originalni ruski kvartet, ki je zgrajen na preprosti temo B-la-J (po založniku Belaieffu) in kateremu so skomponirali, vsak po en stavček, štirje skladatelji, početniki ruske moderne: Rimskij-Korjakov, Ljadov, Borodin ter Glazunov. Ne bomo delali velike reklame ob tej priliki kdor čuti v sebi količnik hrepenenja, da odbeži par trenutkov smradu in ogabnosti naših javnih razmer — pride sam, a filister, ki mu je nared in prospeh naše umetnosti samo na jeziku — naj zadržimlje v svoji masli!

Dopisi.

Zagorje ob Savi. Pri nas v Zagorju se pričeljo balkanske razmere. Poštno ravnanje v Ljubljani menda misli, da je Zagorje, v katero pride vsak mesec eno pismo, hribovska vas. Za zagorsko pošto pa vendar prihaja v poštev približno desetisoč prebivalcev. Če pred vojno so bile zaposlene tukaj tri osebe, ki je bilo manj prometa, kakor danes. Sedaj pa imamo v najboljšem slučaju poštarja in eno ekspeditorico. Če ravnanje da komu od teh dveh dopust, ali če kdo zbolji, pa ostane v službi ona sama oseba. Tako se nam je zgodilo, da smo imeli na naši pošti od 10. do 17. t. m. samo ekspeditorico, ki je ob velikem naporu mogla opravljati samo pisarno pošto, denarja pa ni mogla sprejemati celih sedem dni. Da imajo v takem slučaju trgovci in druga podjetja veliko škodo, in lahko tudi nepravilne ker se utegne zgoditi, da bi moralo podjetje izplačati delavce, ne more pa dobiti denarja po pošti. Lepo pa tudi ni, da se tako izkorišča poštne uslužbenice od njihovi mizerni plači. Zadnji čas bi bil, da ravnanje postskrbijo, da poslujejo trajno tri osebe v uradu.

V Bršljah pri Novem mestu živi na svojem gradu neki von Langer, ki še vedno misli, da živi v srečni dobi pred 1843. letom, ko so naši kmetje morali robotati. Ta mož ima v eni svojih podrtih hiš najemnika J. S., vpokojenca J. Z., ki mu plačuje dovolj visoko stanarino; in sedaj — v času poljskega dela — mu je pa prišlo na misel, da bi bilo dobro, prisiliti odrasli hčeri najemnikovi, naj mu delata za plačo, kakoršne so imele ženske pred 20 leti, češ, da se je tako pogodi pri oddaji stanovanja. »Uboji graščak« se je v to svrhu zatekel k sodišču, ki mu je sveda postavno odobrilo njegovo zahtevo in obsodilo ubogega družinskega očeta, na povrnitev sodniških stroškov. — Ni to prvi slučaj njegove humanitete. Posebno pa je naklonjen svojemu bratranču, znanemu »Andrejčku«, ki mora od svoje mladosti prosjačiti in preživljati se pri tujih hudeh, ker je popolnoma nespo-

soben za kako delo in to vkljub bogastvu svojega plemenitega bratranca, kateri ga je spravil na pot »Hlapca Jerneja«.

Izdajatelj: Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Sprejme se takoj mlajši splošni trgovski polnik za del severne Slovenije s Prekmurjem in za Medjurje in dalje kognitarista-korespondenta, spretna strojopisna, večja slovenskemu, srbohrvaškemu in nemškemu jeziku. Pismene podrobnosti ponudbe z navedbo zahtevkov naj se pošljejo

„KOLINSKI TOVARNI“ V LJUBLJANI.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZAGRUGA Z OBLJETNO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA SHODE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Petrolejske vrče in zaboje po K 30.

kupujemo (zaboj z dvema vrčema) franko postaja odpošiljalca.

Hrovat & Komp. Ljubljana. Poleg realke.

Po zelo znižani ceni: nova Dvokolesa.

plašči, zračnice, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbitine svetilke, gorilci itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.

F. RATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

Tesarji in zidarji se sprejmejo.

Maribor. Stavbišče Tezno. Splošna stavbena družba. Maribor.

Električna razsvetljava!

Popolne napeljave v mestih in pokrajinah.

Kompletne naprave gradi in vsakovrstne inštalacije izdeluje po najmodernejših principih in po najkulantnejših pogojih

tvrdka „Svetla“

Centrala: LJUBLJANA, Mestni trg 25. Podružnica: ZAGREB, Frankopanska ulica 2.

Ponudbe in pojasnila na željo vsaki čas brezplačno na razpolago.

Nova partija

gonilnih jermenov

došla. Dobavlja:

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

Trgovina s čevlji

J. BLAS

Ljubljana, Pod Trančo št. 2

(postaja cestne železnice) (preje Miklošičeva cesta 16)

15. septembra t. l. zopet otvorjena.

Velika zaloga inozemskega blaga. Najsolidnejši izdelki. Konkurenčne cene. — Generalna reprezentanca slovitne znamke „THE FOR EVER SHOE“.